

הלו^ת ברכות תפלה סימן צד

(כ) למזרחה: ג' *מי שעני יכול לבן הרוחות, יכון לבו לאכינו שפשמי: ד' *היה וocab על החומר אין אריך לירד ולהתפלל אפלו אם יש לו מי שתופס חמורו, אלא מתפלל (יא) דרכ קלו. וכן אם היה בספינה או על-אבי קרון. (ו) אם יכול לעמוד עומד. (ט) ואם לאו יושב במקומו ומתפלל. וכן אם היה הולך ברגליים, מתפלל דרכו הולך אף אם אין פניו בוגד יושלבים, אפלו שלא במקום סבנה, כי יאט עמד ויתפלל יקsha בענין אחר (ו) דרכו וישרד לבו ולא יכול לבן. ויהכל לפי דרכו ולפי המקום אם יאטו (טז) וישוב דעתו. ויש מחMRIין (ז) לעמוד (ט) באתות, וראוי לדש לדבריהם אם הוא שלא במקום סבנה: ה' היה יושב בסבנה או בעגל, אם יכול לעמוד במקום הזכיר עומד, כדי שהא כווען מעמד וסוכע שלש פסיעות: הaga ארכעל-פי שיושב (יח) בכל התפללה. מכל מקום אם אפשר לו לעמוד כדי לקיים הזכיר הפסיקות בדרכן (כ"י בס' ס"ח). ואם אי אפשר לו, בוגון שורוכב על הבקמה, (יט) וקיזיר (ט) הבהמה שלשה פסיעות לאחריה, וועליה לו יכול פועל בעצמו (הגחות אלפסי החודשים ס' פ' חתול השחר): ו' (ט) 'חוליה מחתפלל אפלו שוכב על צדו, והוא שיכול לבן דעתו (אם אי אפשר לו להתפלל, מצל מקום (כא) קרכר בלבו, שאמור אקרו בלבכם על משכברם) (כ"י בס' א"ח ופסחים): ז' מי שחי לו אגדים מכאן ומכאן ומתריא שמא יקסיקוهو תפלה או יקסידו מחקו, ישב במקומו ויתפלל. לפי שאין דעתו קנישת עליון. ואה' על-פי שאריך לעשות שלשה פסיעות בטענה התקלה יושב ומתקפל וכורע: ח' ייש לזרה [*] (כב) שלא לסנק עצמו (כב) לעמוד או לחברו (כד) בשעת תפלה: ט' מי שהכרה להתפלל (כח) מישב, (כו) כשיובל צrisk לחזו ולהתפלל (ט) מעמד, (כז) וAINER צrisk להוטר ברכר:

באר היטב

העולים. ובtbody בכתה"ג אפל' ס'אראן קיבען לרום אתרת צריך לסקויר פג'ין למורה. וען בס' ששלפ' כי זה: (ט) למונח. ורש"ר פרש איפכא דגדוד פג'ין ולפלצ'ון או לדרום וצקר עימידתו למונח, וראה יומר בון לעשויות בז, פ"ז: ולפלצ'ון בזג'ין, כי א' כלאייה צריך להמקהן, מ"א: (ט) אבות. פ"ז: ול, וכ' ששלפ' בזג'ין, כי א' כלאייה צריך להמקהן, מ"א: (ט) אבות. פ"ז: הבהחה. או קז'יר צצמו ע"ג בקחמו, מ"א: (ט) מעמד. קמ' ט"ז: א: (ט) הבהחה. או ע"ג נראת גטם בזן לא יתפלל שנית אלא אם הרא ללביהם או לאלוון, ע"כ נראת גטם בזן לא יתפלל שנית אלא אם הרא

משנה ברורה

לעדר מונחיית-דרומית) אין ציריך לברורים, דבלאו כיון הרא; א' א' לא אפשר לנצחין. בראאה בחולופ' פג'י מאנץ'ישראאל: ד' (יג) דרכ' הלהלוכו. מני עקשעה עליו עוכב סרוך ואין דעתו משבח עליו על-ידי זהה⁽¹⁰⁾; (ד') אם יוביל לעמד' וכו'. רוזה לומר, (ט') שאינו יושבנו⁽¹¹⁾ אלא עוזר⁽¹²⁾ על בגדיו⁽¹³⁾, אקל מפל מוקט מבלע בתרנויות הפסינה וטירון שהחולין ברכבן: (טו) ואם לאו יושב ובכו⁽¹⁴⁾. ובכל זאת (ט') פג'י לאנץ'ישראאל אם אפשר לו: (טז) וישוב דעתו. (כ') ואם קדם הראה לחשין ומפתין עליים ויש לו מי שייחסו את בקחתו, ינד למיטה ויתפלל⁽¹⁵⁾; וככל-שפין בשמלהך ברגלו שאריך הוא לעמד' ולחתפלל, שבעמידה זו לא טרוד לבו פין דבלאו כיון ציריך הוא להמתין על השיאא: (יז) לעמד' ב'אבות'. דרבברת אבות' הפנה לעובדא, וכדרקען פין קא. ואקסלך אינו יכול לבון קל-יך; וכן ברכובך על הקהמה, יעמיך עד גמר ברכת אבות', (טט') אבל אין ציריך לירד מטה: ח' (יח) בכל הפללה. מני ביעתות⁽¹⁶⁾; וא-כן, הראה אמיינא דגמ' באקום הקביעות עדיף לישב, קא משמע לנו⁽¹⁷⁾. (ככ') והוא פדני קשש-תכלע ברגלו יראה לעמד' קצת בשעת הפריעות ויפסע לאחוריו שלש פסיעות: (יט) יתנייר הבהמה. או (כט) נקיין עצמו לאחוריו⁽¹⁸⁾ על-גב המטה, דורך שהיה נזהג בא להפטר במקומו ויתפלל⁽¹⁹⁾; (כט') ואם יוביל לעמד' במקום הקביעות כדי שיקח בד, ואין ציריך לחוור ולהתפלל אפלו אם הבריא בפמן פפלת, מאחר דבמיטה ברוגעה ובאור קלכה שם⁽²⁰⁾. (כו) ואם איתו יכול לבון דעתו, א' אלא פסוק ואשון ובקל יכול לבון: ח' (ככ') שלא לסתך וכו'.

סמייקה לא' חסיבה עצמיקה. (כט) וולפי זה קסימה גאת, דקנינו שסומך גוויות אמיינה, ולפי זה בכל גניין אסורה⁽²¹⁾, ובמקום הדרק ייש לקל בטעם ד'. זינן זינר שלא יסמה עלי-גב שטעה-עדערו, (כט) וכן בכל מילוט בשעת הפללה. וחוללה שקר לו שיזיל לבון בזקמיה על-ידי סמייקה, א' קאלך ברכך: (כט) בפזיכול. ולדיעא הסכימו קא-חוריונים שאין ציריך בטיקן קו דציריך לחרש בה. ולדיעא הסכימו קא-חוריונים שאין ציריך

שער תשובה

קסיג מטהפל אחווי ברכ"ג ע"ש וחייב ברכירוף: [*] שלא לפך כר. וחויה שברי לו שילל לבן עצמיה הע"י קמיה גנשה ק, ואם לאו יתפלל מושב, כן קח ברכ"ג בשם מקה"מ ע"ש:

באור ההלכה

דעתיך רגנץ. שוכן הקבונטוי דיש קתרין דקורי להנוקטתיזיטוב, קבראלה לה דבכה מלפני הפלין: ר (כ) חולחה מתקפלל⁽¹⁹⁾. ווֹקָן שָׁאַיָּוּן בְּכָדָל (כ') ישב כורע מעמד, עמד שם: (כא) יתחרה בלומו. ואפשר כי יצא בזח בדר שאנוס הוא עזפה. עזן פרי קדש וקוריא מגינים, עזן לעיל בסייעון סב עזען קורא קריאת שמע לבדה אם אפשר לו, לפה שפנתן קריאת שמע א (כ) הטעם, דתפהה אדריכה עמידה, קדרקון בסייעון צח, ועמידה שעללן במקצת שאם געטל אותו דבר לא יפל, שרי. ויש אומרים הטעם, דאדריכה קראשון. ויען לאפון בסייעון קמא בעיר ואבמה שכתבנו שס⁽²⁰⁾: (כג) לעז שאריקו עמידה, בגון בפשעה שרואה ספר-תורה נגדו ובל פיזא בזח: (כ) יענשה בזח⁽²¹⁾, אם לאו יתפלל מושב: ט (כח) מישב. והוא קדרין (ל') ורבן. ורעה לומדי, דעה לא קני מכחפל בתרות נדקה דקנאה אין לאקנאה.

שער הצעיר

Torah-Box.com

הלבות תפלה סימן צד

ביאורים ומוספיט

[משנ"ב ס"ק יט]

מפני ביעתותא⁽¹⁶⁾; ואם כן, היה אמינה דגש במקומות הקרים עדריך לישב, לא משמע⁽¹⁷⁾.

(16) וכמו שבת השיער להלן (ס"ז) שאם מפחד שיפיקחו בתפלתו או שיפסיד את מקחו, מותר לו להתפלל בישיבה, ומעטם והכתב העורק השלחן (ס"ב) שאם נמצא במקומות שמאח שאמ יתפלל בעמידה יגנו לו את הפיצוי, יכול להתפלל בישיבה.

ובשנוסף במשמעות, כתוב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ד סוף ס"כ) שדייט בנווע בקרון או בספינה, ואם קשה לו העמידה והיה טרוד בגללה, יותר טוב שיתפלל בישיבה, ועמדו בכוונות, עצין לדברי המגיא (כ"ק ד) שהובאו במשנ"ב להלן (סוף כ"ק ה). וכן הודה הגרש"ז אויערבך (היליכות שלמה תפלה פ"ח ס"ד). מאידך, דעת הגראי"ש אלישיב (ישא יוסף ח"א סי' כב) שוגם בטעות יש להתפלל בעמידה, ויחפש מקום שוכן לעמוד ולהתפלל בלי הערוות.

(17) ואם אין יכול לעמוד אפילו לכריoutes, כתוב השוע"ז להלן (ס"ז) שיכרע בשוואו יושב, והמקור חיים (ס"ר קכא ס"ב בקיצור הלכות) כתוב, שגם המתפלל בשכיבה ישחה ראשו מעט במקומות הקרים.

[משנ"ב ס"ק יט]

או יחויר עצמו לאחוריו⁽¹⁸⁾.

(18) ואם מותפלל כשהוא יושב על גבי כסא גללים, דעת הגרש"ז אויערבך (היליכות שלמה תפלה פ"ח ס"ל) שיחזר את הכסא לאחריו, בעצמו או בסיווע של אחר, שיעור של שלוש פסיעות.

[משנ"ב ס"ק יט]

חולת מתפלל⁽¹⁹⁾. וכן שאינו יכול לעמוד ישב⁽²⁰⁾ במקומו ויתפלל⁽²¹⁾. (19) ובטעם הדבר שכותב השוע"ז כאן שחולת המתפלל שוכן על צידן, בירא השוע"ז לעיל (ס"י סג ס"א) שאק לקרווא קריית שמע בששוכב פרקון, והיינו בששוכב על גבו או על פניו.

ואם שוכב על נבו אך ראשו מורם על גבי ביריות, או שראש המשיטה מורם, הורה הגרש"ז אויערבך (נשימת אברהם או"ח סי' סג) שלא נחשב פרקון. וכן דעת הגרא"ה^ב שיינברג (חידושי בתרא סי' סג) שגדיר פרקון הוא כששוכב ופניו כלפי מעלה, וכותב שלכן השוכב בכסא נוח אין בו מושם פרקון, מושם שאין פניו כלפי מעלה, וכותב שכן משמע בלבדו (ס"י סג ס"א) שכותב שפרקון היינו שוכב על גבו ופניו כלפי מעלה.

(20) וכבר המזכיר חיים (ס"ז בקיצור הלכות) שאף על פי שבשכיבה יכול לכוון רגלו זו לזו יותר מבישיבה, בכל זאת בשיכול, עדיף להתפלל בשכיבה.

(21) וכן חולה שקשה לו לעמוד ומן רב בתפילה ראש השנה ויום הבפורים, רחוב בשווית שבת דליו (ח"י סי' יט) שיחחיל ברכות אבותה בעמידה, ימשיך כך כמו שיכול ואית השאר ימשיך בישיבה.

[משנ"ב ס"ק יט]

ועין לעיל בסימן סב סעיף ד במשנה ברורה ובאור הילכה שט⁽²²⁾, שם (ס"ק ז) הכריע, שלענן קריית שמע חיבור ולקרואה, ובביה"ל שם (ד"ה יצא) סימן שלגבי ברכות המזון וראי יחוור, ובאשר הרכנות, הסומר על הראותונים שעריך לחזרו בודאי לא הפסיד.

[משנ"ב ס"ק יט]

ולפי זה בכל גני אסורה⁽²³⁾ וכן, עין לפקון בסימן קמא סעיף א ובכמה שפטתנו שט⁽²⁴⁾.

(23) ובზורת הש"ז, אף שיש אומרים (הובאו ברמ"א לקמן סי' קכד המשך במילואים עמוד 26

[ביה"ל ד"ה מ]

ונראה דטוב שיצדר פניו לצד אחד מצדדיו⁽²⁵⁾.

(9) וכשהם כמו בני אדם שאין יודעים את הכיוון הנכון, כתוב השולחן שלמה (ס"א) שיעמודו בכלם לאוותיו כיוון, ולא אחד לכיוון זה ואחד לכיוון אחר.

[משנ"ב ס"ק יג]

ואין דעתו מישבת עלייו על-ידי זה⁽²⁶⁾.

(10) ולהתפלל בשעת נסיעה באוטובוס, הרה הגרא"ש אלישיב (ישוערי מון הגרא"ש אלישיב ברוכות ל, א) שבנסיעה בתוך העיר חיבר לרדה ממנו, מפני שיכל בקהלות למצוא אחר כך אוטובוס אחר, אבל בדרך בין עירונית יכול להתפלל באוטובוס ובישיבה, שכן אם יעמוד להתפלל תירד דעתו.

ולהתפלל בשנווג ברכב, דעת הגרש"ז אויערבך (היליכות שלמה תפלה פ"ח דבר הלכה אות ג) שאסור לנוג בכל אונן להתפלל בשעה הנסיעה, שכן הרוכב על חמור הרי החמור הולך מעמו, מה שאין בן במכונית שעריך לעשות מעשה כדי לנוג, ועוד, שיש בחשש פיקוח נשפ.

[משנ"ב ס"ק יד]

שאינו יושב⁽²⁷⁾ אלא עומד⁽²⁸⁾ על רגלו⁽²⁹⁾.

(11) ואך אם יכול להתפלל תפלה 'היבנו' בעמידה במקום אחד, כתוב לקמן (ס"י קי ס"ק ב) שעדיין להתפלל כל תפילה שתמונה עשרה בישיבה או בשעת הליכה, ולא להתפלל 'היבנו' בעמידה במקומות אחד.

(12) ובשוחחפל בשנווג באוטובוס וכדו, כתוב הגרא"ה קינבסקי (אשר ישראל פ"ג הע' מג) שיכל לדודת בוחנה הרצiosa לו אפילו באכע מעונה עשרה, שהרי התירו לו להתפלל אפיו בדרכו שמא יטריד ולא יוכל לבון, ואם בן הדרן בזה.

(13) וגם אם יכול לעמוד רק על ידי שישען, כתוב להלן (ס"ק כד) שטוב שעמידה ולא ישב, וראה מה שבתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק טו]

ואם לא יושב וכפ⁽³⁰⁾.

(14) וכשהוחחפל בישיבה, כתוב לקמן (ס"י צה ס"ק ב) שיכוון רגלו ולא ישען לאחוריו או לעדרים ולא יפושט את רגלו, וכן לא יניח רגלו על רגל, כיון שבכל אלה הם דרך גאות, אלא יושב וראשו כפוף אלא שברוכב לא שיירק שיצמיד רגלו ולן⁽³¹⁾.

וגם כשוחחפל בשכיבה זההובא בשוע"ז להלן סי' ז, כתוב המקור חיים (ס"י צה ס"א) שיכוון רגלו ולן.

[משנ"ב ס"ק טז]

גרד למיטה ויתפלל⁽³²⁾.

(15) ומני שנוטע בכל רכוב סמיר לחוץ הלילה, וקשה לו לצאת ממנה באכע הנסיעה כדי להתפלל ערבית בעמידה, דעת הגרש"ז אויערבך (היליכות שלמה תפלה פ"ח דבר הלכה אות ג) שיתפלל בישיבה, ולא ימתין להתפלל לאחר חצות בעמידה. מאידך, הגרא"ה קינבסקי (שאלת רב ע"מ שא) כתוב שבנטיעת יקרא רק קריית שמע, ולאחר הנסיעה יתפלל כל תפילה ערבית בעמידה. וראה מה שבתבנו לקמן סי' רלה ס"ק כו.

וכשהוחחפל תחולת ומין תפילה ערבית ורוצה לצאת לדרכה, כתוב הגרא"ה קינבסקי (אשר ישראל פ"ג הע' נג) שעדיין שיתפלל ערבית בעמידה מפלג המנהה, מאשר שיתפלל בישיבה לאחר צאת הכוכבים.

קכח באר גאולה

חלבות תפלה סימי צד צה

הגה וממי שבא בדרכו והוא סמור למלון, אם יכול להסתלק (כח) מן הדרכו במקומות שלא יפסיקוחו עוברי-דרכיהם, יסתלק שם ולא יתפלל (כט) במלון של עוברי-כוכבים, (לו) שלא יבללווה בני הבית, אבל אם אי אפשר לו להסתלק מן כהן במקומות שלא יפסיקוחו (טו) זווית (תורתה-הדרש סימן ח):

צחה כיוון איבריו בשעת תפלה, ובו ד' סעיפים:

שערית תשובה

בתקופה ש' יכול לבן בתפקיד כמו "ס"ס ק", וכך ב' קרכ'ע קפאנג ווונצ'נגן'ג וויר'ה [ה] לפסח. עבה"ט ומי"ש בשכונה'ג אני שמעתי כי, כתוב מה' ש' הוא בדור ונתקפן, וכן הנקדים בהשכונה'ג אל'ה'ר ט' וא'ש מה' ש'הה'ה על הפט'ז: (*) (ק' קפלין). דיאק'ן קאנו דפקע עני' בעיל'תא או דלא מק' עני' כ'ו. ואם מתפלל בסדר וענין בשכנת דר' קב' ר' לא' ו'ה' ז'י' ו'ה' נס' בתפקידו לברית העוברים'וכוכבים ק'י' להתקפלל: (ל') ז'וית. ואם איא' לו' להסתקל מן' קען, ויקלון לא' ימיא' קען'ז'וית. פפלד בדר'ן בפלון' קב'ה'ה או' בחצ'ר או' בגדר מוטב, מא': (*) לאט'ה. ואו'ם ס'ג'ב'ה'ם ר'אש'ק'ם וענ'יק'ם למל'על'ה' כמ'יט'ם על' בג'ג. ס'ל'א'כ'ב' מל'יע'ים אל'יק'ם. ס'ח' ס'י' ת. א'בל' ק'ט'ם "ח' פון עינ'ו להל'ונ'ות' ש'ב'א'ו'ו' כ'ל', עט'ז. פאן דפקע עני' בש'ע'ת צ'ול'ה' מ'ק'ר'ב' צ'לה' מל'א'ך' ב'ק'ו'. ט'ז' ס'י' צ'. וא'ם' ו'ש'כ'נ'ה'א' ח'ב', אני' ש'מע'ה'ו' ש'ב'ל' מ' ש'א'ינו' ע'ז'ו' ב'ש'ע'ת ה'פל'ת' י'ח' א'ינו' ז'קה' ל'ז'א'ו' פ'נ'י' שכ'ה' ב'צ'את' נ'ש'ו', ומ'ן או' ו'ה'א' מ'נ'ג'י' ל'ע'צ'ם ע'ז'י' ע'כ': (כ) לבו. ו'ה'ע'ז' ק'ר'ו'ע'ת' על' לבו' ז'ק'ת' ע'ל' ש'מ'אל'ת. ו'ה'ר' של'ו' י'ז'א' א'ג'ג'ול' ח'פ'ן, ק'א'ר'י ז' ו' (ב') ו'ב'פ'ה. ובתקופה מ'יש' אל' י'ס'מ'ך' לא'ח'ז'ו'ן' ו'ל' יה' מ'טה' לא'פ'ש' ו'ג'ל'ו'ן' וא'ל' ר'ו'פ'יב'ם ו'ע'ז', עט'ז'. ו'אן' ל'פ'כו' ק'ר'י בע'ת' של'ו'ם י' מ'ז'ו'יד' ד'ן' על' ע'צ'מו' ב'ה' ח'ז' כ'ר'יד'ו', ט'ז'.

באות הלהקה

שפלקלין בישיבה אין לשם חבר בוחן פנים ודרתעלת לשיבת הגב' עמידה במאן דילמא, וכוקמוכח פשער ט, ובלא חוויה פנים לא קצינו שום דעתה עלעפנ' בז'הן. ומייסוך אין ראייה, לאשדר דסבירות לה הכהנין יי'ור דאפל'ו לרבי אדרך פמ'ז'ן לא'ובב הקהה שטעמבד במקומה בעתה קתפהלה. עלי'ון מהמרינו פמ'ז'ן בז'הן פנ'ם, מה שאין בז' בפסינה שלחיה הולכת. ולפי זה, לא'ין דפסקנו בז'הן פנ'ם, מה שאמ' ראי' אדרך להתעכט בעתה קתפהלה. הוא קרי'ון דאי'ן אדרך בירוכ' כל הדחמר שאמ' אדרך להתעכט בעתה קתפהלה. לא'ם א'ן אברטס בפער'א'טן. וא'ריך עין: * א'ריך שכך וו' שטי'ו למשה לא'ריך. עין במשנה ברורה, שלל מ' שא'ינו עוזם עניין כו'. הוא משני'ו נסח' בדור'ה קדמ'א בפ'ר'ר'טן. ועין בספר מאמר מירכי' ש'ט'ב' דמדין פולמור אין א'ריך בעניין פרותות ורק ש'ינו עניין למשה בפל' א'ריך. וראיה מלעיל פ'ין צ' לפ' ש'ח'יתה קלחאה ב'לול'ים: (ל) "שלא יבל'ל'הו בני הקב'ית" (ל) ש'יא יחש' ורק למצע' קרין' ז'ווית שלא יבל'ל'הו, אבל לא יחש' ל'לול'ים, ש'חו'י' כל הפל'מן בערונות מלאות גולול'ים(ט). ואם ב'ל'ל'ן מז'רוי' שם' פ'ול'ים גולול'ים, (ל) אל יתפלל לא'ות' צד אל'א לצד אחר(ט) א'ריך-על-פי' שא'ינו מז'רוי' ועם בפל'ון יודע הוא של'א ימ'ז'א קדר' ז'ווית של'א ב'ל'ל'ו'ה, (ל) מוטב להתפלל ב'ל'ל'ו'ה, את' ג'ול' להתפלל ב'ל'ל'ו'ה, ג'א צדי' ז'ווית' ו'תפלל' בראמ'ת' ג'רונ'ה:

א) יְבָנָן וְגַלְיָן וְכַרְוִי¹⁴). וּבְרִיעַבְדָּן (ג) אֲפָלוֹ אָם לֹא כָּן וְגַלְיָן¹⁵ כָּל יְצָא¹⁶: (ב) לְהַדְמֹתֹת לְפָלָאכִים. (ב) שְׁפִין שְׁמַדְרָב עַם הַשְׁכִינָה, אֲזִירָה לְסַלְקָה כָּל מִחְשְׁבּוֹת הַגּוֹן מְלָבָו וְלִדְמֹתָה כְּאֵלָו הַזָּה מְלָאכָה¹⁷. וְאֲפָלוֹ אָם הַזָּה מְלָאכָה¹⁸. בְּתַהְבוֹן, שָׁאַל יְסָמָךְ אֲזִירָה וְלֹא יְהָא מְשָׁה לְאַזְרָה, וְלֹא יְשַׁטְּ רְגָלִי וְלֹא יְקִיבָם וְלֹא יְשַׁבְּלָה הוּא עַל זָה, כְּפָנֵי שְׁבָל הָהָר גָּאוֹה, אֲלֹא יוֹשֵׁב וּרְאֹשֶׁר כְּפֹורָה¹⁹ עַתְּזָה²⁰: (ג) יְלָךְ לְפָנָיו. וְאַיִן אֲזִירָה לְחַזּוֹר לְאַחֲרָיו כְּפָרִי לִילָךְ²¹ לְפָנָיו, (ב) אֲכָל מַגָּה הַעֲלוֹת לִילָךְ לְאַחֲרָיו²². כְּמַבְדִּיל הַיָּה נָוְגָה לְעַמְדָה בְּשִׁקְרָה לְתִפְלָת שְׁמֹנוֹת עֲשָׂוָה מִתְּפִתְחָה לְפָשִׁיחָה²³ אֲבָרִים²⁴ צְבָור²⁵ תְּמָלוֹת לְאַל עַלְיוֹן²⁶, וּבְמִנְחָה כְּשִׁינְרָה הַשְׁלִיחָה²⁷ צְבָור לְפִנֵּי הַמְּבָהָה²⁸. וְגַם נִסְרֵר אָז בִּיחּוֹ וְגַנְיוֹ וְכֵל דְּבָר הַמְּבָלֵל מִחְשְׁבָתָה²⁹ [אַחֲרּוֹנִים]: **ב)** שִׁיחָיו עֲגִינְיוֹ וְכַרְוִי. עַז לְעַל סִקְמָן עַסְעִידְקָפָן חַבְמָשָׂה בְּזָוָה³⁰). וְהַפְּחַח חַטָּבָה, דְּלָקָם שִׁיחָתְבִיל לְהַחְפְּלֵל יְסָפְכָל בְּחַלְוֹנוֹת כְּלָעִי שִׁמְפָים בְּקָרִי שִׁיחָא לְבֹו נְכָעָ: (ה) לְמְשָׁה לְאַרְצָן. וְאַמְתַן שְׁפְּגָהִים רְאַשִּׁים וְעַנְגִּים לְמַעַלָּה בְּמַבְטִים עַל הָאָגָּ, הַפְּמַלְאָכִים מְלָעָגִים עַלְיָם³¹ ס"ח ס"ח³²). וּכְמַבְדִּיל הַפְּרִירִים שָׁאַיִן לְעַשְׂוֹת פְּנָעָה מְשָׁבָה, וּבְנָחִיד — רְשָׁוֹת, וְלֹא בְּאַבְוֹר, וּבְגַרְטָל לְהָרִים קְזֹל וְכַדְמָה³³: כְּתָבוֹן הַאַחֲרּוֹנִים, שְׁכֵל מֵי שָׁאַיִן עוֹצָם עַיִנְיוֹ בְּשַׁעַת הַפְּלָת שְׁמֹנוֹת עַשְׂרָה אִין זַהָה לְרֹאֹת פְּנֵי שְׁכִינָה בְּצָאתָה נְפָשָׁו, (ז) אֲךָ אָמַתְפְּלֵל בְּסָדוֹר וְעַיְנוֹ פְּקוֹחוֹת כְּדִי לְרֹאֹות בּוֹ³⁴, לִיתְן בָּהָ. וּעֲזַן לְעַל בְּכִימָן צָא עַסְעִידְקָטָן וְבְמַשְׁבָּה בְּרוֹנוֹה: **ג)** לְבֹו. (ח) אֲךָ אָמַתְפְּלֵל בְּסָדוֹר וְעַיְנוֹ פְּקוֹחוֹת כְּדִי לְרֹאֹות בּוֹ³⁵, לִיתְן בָּהָ. וּעֲזַן לְעַל בְּכִימָן צָא עַסְעִידְקָטָן וְבְמַשְׁבָּה בְּרוֹנוֹה: **ג** (ו) לְבֹו. (ט) אֲךָ אָמַתְפְּלֵל בְּסָדוֹר וְעַיְנוֹ פְּקוֹחוֹת כְּדִי לְרֹאֹות בּוֹ³⁶, לִיתְן בָּהָ. וּעֲזַן לְעַל בְּכִימָן צָא עַסְעִידְקָטָן וְבְמַשְׁבָּה בְּרוֹנוֹה: **ג** (ו) לְבֹו. (ט) בְּמַקּוֹם שְׁנוּגָנִי לְעַמְדָה כִּי לְפִנֵּי הַפְּלָקָה שְׁמַדְרָבָרִים עַמּוֹ וְשְׁאַלְיִם מְאֹתוֹ אַרְכִּים, (ט) וְהַפְּלָקָה בְּמַנְגָּה הַמְּקֹומָה³⁷. וּבְסַפֵּר עֲשָׂה מְאֻמָּרוֹת בְּמַבְּשָׁעַם הַאֲרָרִי, שִׁיצְחוֹן וּרְעוֹתָם עַל לְבָם, יְמִינָת עַל שְׁקָאַלִּת³⁸, וּבְשָׁם קְרָמִי³⁹, שִׁיכְיָה קָגְזָוָל בְּתוֹךְ פְּשָׁת הַדָּבָר⁴⁰: (ט) בְּאַיִתָה. וּשְׁלַחְתָּנוּעַע בְּשַׁעַת הַפְּלָת מְשׁוּסָם⁴¹ כִּי בְּמַזְוֹךְ⁴² הַאַמְמָה⁴³ הַיְמָה⁴⁴ כִּי בְּמַזְוֹךְ⁴⁵ הַמְּגַגְּבָרִים⁴⁶: **ד)** (ח) גַּם בְּשָׁעַה וְכַרְוִי.

שער הצדין

מילואים

חלבות תפלה סימן צד

המשך מעמוד 254

לשם עצמו, משומש סמייקה כישיבה, ומשמעו סמייקה מועטה שאין דינה כישיבה מותרת, ובמו שבייר ליקמן (ס"י תרו ס"ק י ובעה"צ שם ס"ק ח) לענין סמייקה בשעת וידוי, סמייקה נקראת כישיבה רק באופן שם יintel הדבר שעליו נסמך יפול הסוגה, ומשמע בדבריו סמייקה מועטה מותרת. וראה מה שכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק ד]

שייכל לכון בעמיקה על-ידי סמייקה, יעשה כן²⁵).

(25) והיינו אפילו סמייקה כזו שאם יintel הדבר שנשען עליו יפול, מ"מ יש לה עדיפות על פני תפילה במושב, וכן משמעו ליקמן סי' קמא ס"ק ד ובעה"צ שם ס"ק ד, וכן בביה"ל סי' תרצ"א ד"ה אבל.

[משנ"ב ס"ק כ]

ד"ה נון שלא עבר זמגנה²⁶).

(26) אמנים לעיל (ס"י פט ס"ק מב) כתוב, שאם משער שעד שיגיע למחוז חוץ לא יעבור ומן תפילה, ימתין ולא התפלל בשעת הנסיעה בישיבה, וצריך לומר שכאן מודבר שהשוב שלא יוכל להתפלל בעמידה עד שיעבור ומן תפילה, ואחר כך ראה שנשאר לו ומן.

ס"ד) שהזיבור צריך לעמוד בה, כתוב השולחן שלמה (שם ס"ד) שיוכל להישען באופן שם יintel הדבר שנשען עליו, הוא רשאי לעמוד ולא יפול.

(24) שכותב (שם ס"ק א-ד) לענין הקורא בתורה, שאסורה לו אפילו סמייקה מועטה, דהיינו שאם יintel הדבר שעליו נשען לא יפול,อลם שאינו יכול אלא זה, בגין שהוא בעל בר, חולה או זקן, מותר לסמוך עצמו סמייקה מועטה, ואם איןנו יכול לעמוד גם כן, מותר לו גם לסמוך בסמייקה גמורה, ובידיעת בכל אופן יצא ידי חובה.

וכן לענין ישיבה בתוך ד' אמותיו של המתפלל (בשו"ע ליקמן סי' קב ס"א ובמשנ"ב שם ס"ק א), כתוב שאסורה כל סמייקה, אלא שבמקרים הדריך יש להקל. אמנים לענין עמידה בהلال (בשו"ע ליקמן סי' תכב סי' ז, ובביה"ל שם ד"ה מערום) וכן לענין תקיעת שופר (בשו"ע ליקמן סי' תקפה סי' א ובמשנ"ב שם ס"ק ב) כתוב שאף שאסור לו גם לסמוך עצמו, מ"מ סמייקה מועטה, דהיינו שאם יintel הדבר שעליו נסמך לא יפול, מותרת.

וכן לענין עמידת הכהנים בברכת כהנים (ליקמן סי' קכח סי' נא) ולענין עמידה בשפר תורה עובר (ליקמן סי' קמו סי' י) כתוב שאסור גם

חלבות תפלה סימן צד צה

המשך מעמוד קכח

[משנ"ב ס"ק א]

ויהל במנג'ה הקוקס¹⁴ וכן, שנינו זרעוותם על לבם, ימגנית על שמאלית¹⁵.

(14) ולכן בני אדם שקשה להם להתפלל אם מניחים ידים וועל זו, כתוב העורך השולחן (ס"י צא סי' ז) שיכולים לחתן ידים על סטענדר וכדו, וכן אחד יעשה כפי שטוב לו להתפלל, וכן נגוג החז"א והగ"י קינבסקי (ארחות רבנו חז"ג עמ"ר) להתפלל כשידיהם על הסטענדר.

(15) וטעם הדבר נתבאר בדרכי משה (אורות ג) שהוא כדי להגביר את מידת הרחמים על מידת הדין, ולפי טעם זה, כתוב הגרא"ח קינבסקי (קונטרס איש איטר להנפנס בסוף מסכת ציצית ותפילה) אותן ב)

שבאייטר יד והולכים אחריו ימין ושמאל דעלמא.

[משנ"ב ס"ק ז]

ויש להתנווע בשעת תפלה מושום¹⁶ כל עצמתי תאmrנה¹⁷).

(16) וכן כתוב הרמ"א לעיל (ס"י מוח). אמנים, במשנ"ב שם (ס"ק ה) כתוב שיש חולקים ואומרים שאין להתנווע בתפילה מלבד בפסוקי דזמרה וברכות קריית שמע ותלמוד תורה), וסימן שם"מ גם המג"א שהוא בין החולקים, סובר שידעבך כmor עבד ודעבך כmor עבר", וצריך לעשות לפוי מה שמדובר יותר לכוונו.

ולחתנווע באופן שהגוף עומד על עמודו ומנגע רק את ראשו לעדרים, כתוב (שם) שאין לעשות כן, כי הוא דרך גאותה.

(17) ואם יודע שהוא מפיער לשכניו בתפילה, כתוב בספר יוסף אומץ (ס"י לה) שלא יתנווע.

ס"ק ז) כתוב שיתור טוב שלא לעמוד בו, כדי להראות שאינו רוצה ליצאת בהו ידי חובה תפילה, על כל פנים לא לעמוד בשפנגו אל הקיר, מפני שאם יעשה כן נראה כמתפלל תפילה שמונה עשרה.

(10) וכן את עינוי ואוניו, כתוב העורך השולחן (ס"י צב סי' ד) שיש לנוקות, וגם את שעורות ראשו, אם הן מובלבלות יסדרן בתיקון לעמוד לפני המלך.

[משנ"ב ס"ק ז]

ען לעיל סימן צ סעיף-קطن ח במשנה ברורה²⁰).

(11) שהביאו שהמג"א (ס"ק ד) הקשה שכאן כתוב השו"ע שצורך להתפלל בשעינוי כלפי מטה, ואילו לעיל (ס"י צב סי' ד) כתוב שצורך שייחיו חלונות בבית הכנסת כדי שייתפלל בצדדים, ותירץ על זה המג"א שצורך להתפלל בשעינוי כלפי מטה, אלא שאם תתפלל כוונתו באמצע התפילה ישא עינוי לשmins לעור הכוונה, וכן נגוג הירוץ נספ בשם הב"ח, וראה מה שכתבנו שם.

[משנ"ב ס"ק ח]

ובפרט להרים קול וכדום²¹ וכו', אך אם מתקפל בסדור ועיניו פקוחות בקי לראות בו²²).

(12) ובטעם הדבר כתוב לעיל (ס"י נס"ק ח), שלא ירום את קולו כדי שלא יתלוצטו עליו בני אדם וירום להם חטא.

(13) ובוגדר מעלת התפילה מותוך הדסדור, ראה מה שכתבנו לעיל סי' זג סי' ב.

